

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU HETILAP.

A „Muraszombati gazdasági fiók-egylet“ s a „Muraszombati dal- és zene-egylet“ hivatalos közlönye.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:
 Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. Negyedévre 75 kr.
 Egyes szám ára 10 kr.
Előzetési pénzek és reklamátiók a kiadóhivatalhoz
 (Grünbaum Márk) intézendők.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
GRÜNBAUM MÁRK.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztésig közlemények
 a szerkesztéshez küldendők.
Hirdetési díj: 1 hasábos petitsor egyzari hirdetésnél 10 kr.
 többszori hirdetésnél soronként 6 kr. Helyegdíj 30 kr.
 Nyilatkozat petitsora 35 kr.

Kisdedovodánk a bukás szélén.

(Válasz, de nem „replika.“)

Én is azok közé tartozom, akik megdöbbenve olvasták e lapok mult számában foglalt kijelentést, hogy azon — minden muraszombati uri ember által gyengéd figyelemmel dédelgetett kedvencz: a muraszombati kisdedovoda a bukás szélére jutott.

Annak támogatásául, hogy épen nem szerénytelenség részünkről azt követelni, miszerint a közoktatási kormány által rendszeresített évi segélyben részesítsünk, hadd éljek egy egyszerű parabolával.

Egy vagyonos családapa megosztván javait a gondoskodására egyaránt méltó gyermekei között, az egyiknek véletlenül birtokának azon részét adta, ahol a legközelebbi években ismétlődő mocsár-képződvények, majd a szárazabb idők beálltával mindenemű dudvák minden törekvését tönkretették; szem nélküli kalászt aratott, míg testvérei dugszag mezőin gyönyörködhetett a szem s minden vállalata csak egyre erősebb tette a meggyöződését, hogy a természetnek vele szemben álló mostohaságával megküzdni képtelen. Bizalommal fordult tehát az osztoztató apához, előadta neki, hogy addig, míg testvéreinél tízszeres szemet hoz az elvetett mag, ő alig kapja meg annak kétszeresét, pedig dolgozik becsülettel és buzgalommal, éjt nappal téve. — Ezt az igazságot a jobb körülmények között élő testvérek feleslegét rendelte az önhibáján kívül szűkölködőnek felsegélyezésére fordítani.

Ez a mi erkölcsi életünk képe!

Egy elhagyatott földnyelvre vagyunk kitelepítve, ugy szólván töretlen talajon munkára hivatva, ahol a nép zömének még csak

a hetvenes években is a haza eszméje — a nemzeti érdekekért lelkesítés gondolata — a hazafiság terjesztésére törekvés ismeretlen fogalom volt, nemcsak, de sőt az értelmiség nagyobb részénél is olyan üzleti ág, amelyre nem érdemes vesződni, mert ugy sem hoz a konyhára. — Az idők multán, a kölcsönös érintkezés révén az utóbbiak nagyban megváltoztak, de maga a talaj a nép zöme most is hálátlan tárgya, illetve alanya még az ilyenmű törekvéseknek.

Valjon ha látja az atyáskodó kormány, hogy mi, — kikre a küzdelem mostohább része jutott, mint tisztán magyar ajku vidéken élő honfitársainkra, ma még csüggedten, holnap már tehetlen közközdök, nem kell-e méltányosnak, sőt jogosultnak tekinteni azon kívánalmunkat, hogy bennünket támogasson?

Szinte hallom, azt felelik rá: „De hol vegyék a pénzt, mikor ott sincs, ahol az jobban kell!“

Van nekem egy eszmém, hallgassanak csak ide a nagyságos alispán, tanfelügyelő és mindazon urak, kik a körülményeket ismerve, már a multban volt alkalom az elmondandók valódiságáról meggyőződést szerezni, s kiknél csak jóakarattal kell kisdedovodánk városág helyzetén segíteni.

Halljuk tehát!

A magas kormány épített Muraszombaton 1874-ben egy állami iskolát, a melynek felállításáért fizetett az 1800 frt telekvételár beszámításával 17922 frtot. Az épület a mai iskola kívánalmainak megfelelő mértékben van elkészítve, s oly terjedelemben, hogy abban 6 tanterem s a mai térhelyiségek mellett, csekély átalakítással, könnyen elhelyezhető. És mit tapasztalunk? — Fojtsátok vissza nevetésüket! — — Az iskola-épü-

letnek csak egyharmadrésze van felhasználva két tanterem helyiségül, kétharmadrészt az igazgató-tanító és egy tanítónő lakja, amíg a másik két tanteremért, melyek, mint fentebb mondtam, itt kényelmesen volnának berendezhetők, a tanítói lakásokkal együtt fizet a kinstár 630, azaz hatszázharmincz forintokat. — És ezen bérelt helyiségek közül az egyik, ahol Andalic Róza tanítónő tanterme van, a legundokabb és egészségtelenebb udvar-helyiséggel bír az egész városban; udvari raktáraiban petroleum, spiritus és mindenféle gyulekony anyag van elhelyezve, ugy annyira, ha véletlenül tűz üt ki, az iskolás leányokat nem az ajtón át, de még az ablakon keresztül is alig lehetne megmenteni.

Méltóztassanak uraim megnézni, ha nem hiszik el, amit mondtam! Csak azon csudálkozom, hogy egy olyan gyakorlati ember, mint a tanfelügyelő ur, mindezt látva, nem érezte magát hivatva a cselekvésre, az elmondottam botránnyos állapot azonnal való megváltoztatására.

Két tanterem tehát el van helyezve oly helyiségekben, melyek nem e célra építve, míg az e célra épült helyiségek lakásnak használtak, Valóban nem tudja az ember: boszankodjék-e ez intézkedés felett, vagy nevéssen!

Lássuk azonban a dolog pénzügyi oldalát!

Mondjuk, hogy az igazgató-tanító bennmarad az állami iskola épületében; az helyesen van, amennyiben felügyelőre szükség van; még akkor is elhelyezhető a két tanterem, amely jelenleg bérházban van, s akkor megcsinál az évi 630 frt bér s fizetési fokozatokhoz mérten ad az állam 3 tanítónak lak-

ARCEZAL

Hirnévert.

— Rajz. — „M. Sz.“ után.
 Irta: Kővér Ilona.

Az orvos komor arczalal lépett ki a belső szobából s az élje siető fiatal férfi aggódásteli, kérdő tekintetere vállalt vont.

— Semmi javulás? — szólta meg az ifju ember részvevő hangon a kiléptő.

— Tartok tőle, — viszonzá az orvos, hogy nem is kétségtehetjük magunkat ily kedvező fordulattal. Újra megvizsgáltam a szemet s a kristálylencse körül gonosz tüneteket észleltem. Attól lehet félni, hogy beszedés hálgyo képződik.

— De hát minék tulajdonítja e bajt orvos ur? — kérde megilletődve a férfi.

— Oka a túleröltetés: alapjában szengyön-gesség. Az ő pályáján a szem ki van téve ilyen veszélynek, ha legkisebb hajlalmal bír is rá; a színek intenzív hatása s a látó idegek s a tul-csigázott agy abnormal működése okozza, — a mi egy ily exaltált művésznél, minő Ervin barátunk ...

— De ha idejekorán alávetné magát a mű-tétnek, talán ...

— Fájdalom, a baj oly gonosz természetű s oly fokon lépett fel, hogy erre gondolni sem lehet. Adná az ég! — egészítö ki az orvos, mi-közben kalapja után nyúl s lehangoltan nyújtá kezét az öt faggató ifjunak; adná az ég, hogy

még rosszabb következményt is ne vonjon maga után e szerencsétlenség!

— Rosszabb következményt? — vágott száva amaz, rémült arczkifejzéssel — mit ért ez alatt, orvos ur?

Az orvos, mint a ki megbánta, hogy olyast szalasztott ki, a mit nem lett volna szabad el-árulni, kitérő felelettel — egy lényegtelen ren-delettel — odázta el a választ.

A késő tavaszi nap éltető sugarai egész er-jükkel törtek a kis erkélyre, melyen egy fiatal, ábrándos arczu, halvány férfi állt. Könyökére támaszkodva merengött az erkély alatt elterülő kis parkra, hol minden a kikeletet hirdette; s tele tödével szivta a balzsamos levegőt, melyet a lágy tavaszi szellő könnyű szárnyain felröpített hozzá. Nagy, beszedés kék szemű, melyekkel egy zöld ellenző alól tekintett szőjék, a csodaszép tájra tapadtak. Sokáig állt ily helyzetben, szótlanul; végre, lejtve karját az erkély támlányáról, végig simította kezével domboru homlokát, fölemelve arról a zöld ellenzőt, melyet aztán ismét — egy fáj-dalmas sóhajtással — visszatolt.

A mellette ülő fiatal ember felé fordult, aki eddig feszült figyelemmel kísérte minden moz-dulását.

— Milyen szép is a természet, Zoltán! — szólt melábusz hangon; aztán mely sóhajlat tette hozzá: de mikor nem az enyém! mikor nem szabad — kiapadhatlan forrasztat kutatva — lelke-met önteni belé, kifejezést adni e ...

— Hagyd abba, Ervin! tudod, hogy nem

szabad ily komor gondolatokkal izgatnod magadat. Majd jóra fordul minden s akkor kettőzöttet szorgalommal hozod helyre azt, a mit most elmulasztasz.

— Biztosítalak, hogy többé nem fogok ily meggondolatlan munkát végezni, szememet nem fogom ily túleröltetni, csak ez az egy művem legyen befejeze, ez megalapítja művészi hirnevemet, — s akkor — akkor boldog leszek! akkor lesz bátorságom ráczelneli tekintetemet kedvesemre, mert nem mondhatja gögös atyja, hogy nem adja leányát olyan emberhez, a kinek nincs társadalmi állása. Akkor nem lesz közöttünk különbség, mert a művésznő nem egyrangúvá tesz a legmagasabb származással; ő maga mondta, mikor atyja oly zordul visszautasított. Legyen rajta, hogy hirnővem legyen szert, s ha az alacsony származás Heggyei Ervinhez nem adott atyám: Heggyeitől, a nagyhirű festőművésztől nem fogja megtagadni kezemet. A mi engem illet, — tévé hozzá — én várnai fogok bármédig, mert én szívetem önnek adtam s kezemmel szívom nélkülünk s neki se fogja birni. — Ez idő óta baratom, — mondá lelkesülten — egy szorgalommal dolgozom, hogy egy év felforgása alatt több eredményt fogok felmu-tatni, mint évekén át lehetne. Hirnévre kell szert tennem! Ó igy akarja s nekem lesz hírem s nevem!

— Kedves barátom, — szólt Zoltán — te elfogult vagy iránta. A nő, ha szereti férjét, csak magáért szereti; jelene, feddhetlensége, szóval lelki nagysága az, a miért annyj mások fölé helyezve, ez egyet választja ki élettársául; de ha e friggyben nem az üzletlen szerelem, hanem a

pénzen egyenkint 100 forint, (Ily áron bizony alig lesz lehetséges Muraszombathban rendezni lakást kapni! Szerk.) összesen 300 forint, marad tehát évenként megtakarított 330 forint.

Ezt adja oda a magas kormány a kisdodóvónak évi segélyként!

Elértük ezzel, hogy tankötelesséink oly helyiségben taníthatunk, mely a modern pedagógia elvei szerint van berendezve; elértük azt, hogy nem nevetik ki az állami gazdálkodás ezen oldalát, s elértük, hogy legelőtvalóbb intézetünk, a kisdodóvoda buksáts megakadályoztuk!

Mit szólnak hozzá?

„Kinek szemei vannak a látásra, lássa meg!”
CATULUS.

Gazdasági munkamutató az esztendő minden hónapjára.

Február.

Gyümölcsös és faiskola. A magról kelt fiatal fákat, ha az időjárás alkalmas, ki kell ültetni. — Némely gyümölcsmagvakat, pl. diót, mandulát, igen jó e hónapban elvetni. — A metszést idejkorán kell kezdeni, mielőtt még a tavaszi nedverőség beáll a fákbán. Nemesítő és ojtógalyok gyűjtését folytatjuk. — A fák minden tisztátalanságától megszabadítandók.

Zöldseges kert. Az előbbi hónapokban kezdett munkákat folytatjuk. — A meleggyakokat szaporítani kell. — Most lehet vetni kelt, kalarabót, korai káposztát, fejes salátát, zellert, sárga répát, petrezselymet, spenótot, paradicsomot, uborkát. Napos időben a meleggyakokat szellőztetni kell.

A szőlőben. A trágya szétterítettik. — Enyhe időben lehet eszközölni a metszést, ha az még ősszel végre nem hajtatót volna. — Utakat, árkokat javítani, az eső által elhordott földet pótolni kell.

A réten. Gondosan el kell egyengetni a vándurtrásokat.

Házi állatok. A szarvasmarhákat jól kell táplálni, hogy erőt gyűjtsenek a közelgő tavaszi munkához.

Méhes. A teendők ugyanazok mint az előbbi hónapban.

Nyilatkozat.*

Egy valószínűleg fogadatlán prócátor bíráskodott a múlt vasárnap, „Muraszombat és vidék” 4-ik számában, a f. hó 21-én a muraszombati íz. növegytelben történt választásai felett.

Távol van tőlünk egy oly egymélt, aki álnev alatt egytelünket gyíván megtámadja, polémiaiba ereszkedni, de kötelességünknek tartjuk kinyilat-

* Múlt számunkban megjelent — f. — f. jegyzésű közlemény vonatkozólag kildetett be hozzáink, melynek a megtámadottak kívánsága folytán egész terjedelmében készséggel adunk ugyan helyet, de tartalmáért mi felelősséget sem vállalunk. Szerk.

külsőnk, a huság játsza a főszerepet, akkor csakis ebből indul ki s nem zseve szavát követe, nyújtja az ily férfinek kezét.

— No tovább! a szerelmes embert még senki se győzte meg. A szerelmek vak, de süket is édes barátom: nem lát, csak szerelme tárgyát nem hall, csak az inádtól lény szavát! Mondd, nem így vélekedel te is? Nem felelsz? — Ej, Ej, Zoltán, benned már a pedáns ügyvéd kezd fölülkerekedni. Egyébiránt engem se gondolj oly túlságos ideálisnak, mert én is tudok kétkedő leány és mag vagyok győződve, hogy bármily önzetlenül ragaszkodik is hozzám: benned is van annyi huság, hogy jól fog esni egykor az a tudat, hogy barátod a nagy festőművész. No, bocsáss meg; — tévé hozzá szokott gyöngéd szelidességével, miáltal barátjára emel éjóság tekintetét és melegen nyújtja felé kezeit; — szeretsz te magamért is, tudom: ő is szeret. De lásd, a társadalmi állás terhes követelményei; aztán — folytatja papján mosolyal — a magam husága is megkívánja, hogy hírnévre tegyek szert; — s miért ne? hisz még elég fiatal vagyok, alig 26 éves, még sok idő áll rendelkezésemre. Ambaré jégzém elkomorodva — boldogult szülem igen rövid kort éltek: anyám 22-ik évében hunyt el s atyám alig volt 35 éves, midőn meghalt.

Lehajtá fejét s melábus hangon folytatta: — Nagy csapás, midőn az alig 8 éves gyermek idegenekre van utalva kik alig várják, hogy szárnyra bocsáshassák a jó barát magukra vállalt

kotatni: miszerint az érintett ezekben foglalt állítások mérő hazugság és rágalom.

Tény az, hogy a választások előtt mozgalmak indultak meg azok ellen, akik eddigi eljövénükkel fogva nem érdemlik meg, hogy ezental is a muraszombati íz. növegytel választmányában tovább helyet foglaljanak.

Muraszombat, 1890. február hó 28.

A muraszombati íz. növegytel megbíráskodó:

ÁRVAI MATILD,
etnikus.

*

Igen helyesen cselekedett a fenti nyilatkozatban említett prócátor ur, midőn cikkét egy álnevvel látta el, jól tudván azt, hogy a világ előtt tisztességes nevét már régóta elvesztette; és hogy én ilyen fajta ember szavaira reflectáljak, eszem ágában sincs.

NEUMAN VILMOSNÉ,

mint a muraszombati íz. növegytel atelnökén.

Hírek és különféle.

— **Egy örömhír.** Gróf Szechenyi Tivadar ő méltósága, járásunk jöttetekben kifogyhatlan orsz. képviselője, Marburgban tartózkodása közben lapunkból értesülvén kisdodóvónk válságos helyzetéről, nyomban 200 frtnyi segélyt küldött Agutich Pongrácz egyesületi elnök kezéhez azon kijelentése mellett, hogy e nemes és áldásos intézménynek bukni nem szabad.

— **Rudolf trónörökös emlékezete.** A trónörökös halálának első évfordulóját m. hó 30-án méltó kegyelettel ülte meg a főváros. A boltok kirakataiban megjelent újra a boldogult királyi arczképei, meg-megállítva néhány pillanatra a járó-kelőköt. A templomokban miséket hallgattak a közönség s kivált a varpalota Zsigmond-kápolnában fordultak meg sokan reggeltől délig, mert ott tartották a hivatalos requiemeket.

— **Nyilvános köszönet.** A helybeli toronyóra javára utólag adakoztak még: Fótiszt, Borovnyák József és Gáspár Ferencz plébános urak egyenként 1 forint és Obal Mihály körjegyző ur színté 1 forint, összesen 3 forint. Fogadják a kegyes adakozók a rendezők halas köszönetét.

— **Tíz.** Tótlakon január hó 28-án esti 9 órákor Szocnak Ferencz utáni lakos háza gyuladt ki ismeretlen okból és leégett. Az összes kár 273 frtra becsültetett.

— **Kemptner Ernő** belatinzei uradalmi tisztviselő Hohl Antal marburgi lakos Anália leányával f. évi február 15-én tartja esküvőjét a lutenbergi plébánia-templomban.

— **A fővárosi pénzüntézetek** kedvező évi zárlata a kereskedelmi forgalom kétségtelen eredményének tekinthető s hiszük, hogy a pénzüntézetek eme évről-évre emelkedő forgalma végre valahára elő fogja segíteni az ország közgazdasági és ipari fejlődését s a vállalkozások eszméje tért fog hódítani azokban a körökben, a mely ezek megvalósítására a legtöbb eszközzel rendelkeznek. „Az első magyar iparunk” 10^{1/2} frtot (7%) az „Egyszerű budapest-fővárosi takarékpénztár” 42 frtot (14%), a „Magyar általános-takarékpénztár” 7 frtot (7%) fizet osztalék gyanánt.

— **Orvít a huttámok közt.** A bpesti lánchízből föl s alá szaladgált f. hó 29-én del-

gyermekét. De — tévé hozzá vidámban — Isten teheresét adott: van egy kis vagonom is, még annak se vagyok kitéve, hogy éhen halok meg. Csupán a hangzatos név az, a mi nélkül zűnköl-ködöm, ez az, a mi az én családomban hiányzott, mert ott csak a pénzszerezés, vagyonygyűjtés volt a jelző, és szorított ki minden nemesebb vágyat, minden nagyratörést. Anyám, ő egészen más volt! Ha ismerted volna anyámat, Zoltán! — Még most is életőm áll, pedig alig valék 5 éves, midőn a kegyetlen sors megfosztott tőle, de oly tisztán emlékszem rá: gyönyörű aranyzócska hajjával, nagy kék szemével. . . . Azt mondják, hogy egészen ráütöttem, persze csunya kiadásban.

— Ej, ej, te hü, bököt akarsz?

— Jó eszélid volt, mint egy anygal. Nem is e földre való! — Amint mondják, kisé rajongó volt, később búskomor lett. Ez okozta, hogy — Ervin fájdalommal sóhajtott — hiszen tudod, hogy adott emlékü anyám — megörült! — — Ervint igen sokan látogatták. Jó barátai, ismerősei: mert mindazok szeretetét teljes mértékben bírta, akik csak érintkeztek a szerény, igénytelen s mégis oly fenéköl lökű ily művészzel.

Zoltán idejének java részét barátjánál töltötte, hogy némileg szórakoztassa; ámbaré belezet csak közönyös ember képes szórakoztatni, de aki fél, remeg érette, az csak nehezen bírja palástolni érzelmét.

— Nos, Ervin, hogy érzed magadat? — kérde egy napon az erkélyre lépet a fiatal ügyvéd, a

előtt gy fiatalember s hangoson beszélgetett magával. Egy rendőr meg akarta szólítani, de a mint feléje tartott, a szegény örült felugrott a hid karfájára s belevetette magát a Dunába. Már-már emelkedett a hullámok közt, a mikor hozzávezett a propeller s a matrózok kiemelték a vízből. A nevének nem tudta megmondani s csak azt emlegette, hogy ő az uristen. A mentők kórházba szállították.

— **A fillokszera Magyarországon.** A hivatalos kimutatás szerint 1889. évi december 31-ig összesen 48 zárlati csoportban 1479 fillokszera lepett község volt beosztva. Önálló zárlat alá pedig vételét 67 község. Az összes községek száma tehát, hol eddig a fillokszerát konstalták 1546.

— **A kórmendi emberbaráti egyesület** a múlt évben kiadott gyógyszerári számlára, orvosi, szolga és egyéb fizetésekre 461 frt 95 krt. Vagyona 427 frt 87 krt tesz ki, mely összeg az ottani két takarékpénztárban van elhelyezve. Az egytel 59 reudas tag számlál.

— **Kir. táblát kéro küldötték.** N. Kanizsa város küldöttége tiszteltelt S. Sautist Benő alispán s Hertel-ndy Béla vezetője alatt Tisza Kálmán miniszterelnök, Szilágyi Dező igazságügyminiszter és Ceorda Bódog államtitkárnal, azt kérévén, hogy Nagy-Kanizsa is kapjon kir. táblát. A küldöttség tagjai voltak: Babochay György polgármester, dr. Beniczik Ferencz városi ügyész, Bátorfi Lajos szerkesztő, Eperjesy Sándor ügyvéd, dr. Hauser Janos ügyvéd, Knauz Boldizsár gondnok, Gyóffy Janos ügyvéd, Grünher H. nek kereskedő, Miltényi Sándor iparegysésheti elnök, Rapoch Gyula ügyvéd S. Sostényi Lajos ügyvéd, Simon Gábor ügyvéd, Unger Elek kereskedő, dr. Tuboly Gyula ügyvéd, Varga Lajos ügyvéd és szerkesztő. A küldöttség sohasem kapott határozott nyilatkozatot, csak ígreteteket, hogy a kérévnyit figyelembe veszik. Déliben a küldöttség az „Angol királyné”-ban bankettet tartott, melyben több képviselő és notabilitas vett részt.

— **Visszavont tilalom.** Mintán a szarvasmarha-állományban a járványos betegségek megszüntek, a keresk. miniszter ezeknek Ausztriába való szállítását ismét engedélyezte.

— **Az új népszámlálás.** Baross Gábor kereskedelmi-miniszter esítőtörökön nyujtotta be a képviselőházak az 1890. évi népszámlálásra vonatkozó törvényjavaslatot. E szerint a népszámlálás az 1890. évi december 31-én létező népesség állapot szerint 1891. január 1—10-ike közt országzerint megindítandó és szakadatlanul folytatandó, ez idő alatt be is fejezendő. A népszámlálás fogamatosisatából eredő ama költégek fedezésére, melyek az államot terhelik, a kereskedelmiügy miniszter részére 200 000 forintnyi rendkívüli hitel nyíltatik, melyből 50 000 frt a kereskedelmi miniszteri tárcza 1890. évi költészetének átmeneti kiadásai 3. czime alatt vendő föl, számozható el.

— **Levéltételeg hamisították.** Gross Dániel budapesti népszámláló Samu nevű 17 éves, Simon nevű 14 éves s Sándor nevű 10 éves kereskedő-üzemőz fiai bélyeghamisítást követtek el. Apjuk ugyanis mintegy három héttel ezelőtt Peger David vaczi-körűti kereskedőtől csomagoló-papír gyanánt egész halmoz kislejeztett postnatalányt vásárolt s azokat haza vitte. Három fia ekkor ősszbe szel s elhatározták, hogy a postnatalányokon levő bélyegköböl újakat csinálva, azokat érvényesítik. Az egyes bélyegeket lezártattak a papírról, a bélyező nyomait óvato-

hol barátja merengve, csaknem búskomorán áll. — Közösöm; teljesen jobban. Csak még érzékenyek kissé szemem, főleg egyes s néh látsán s a világosság van rossz hatással. Néha, mintha esodálatos villanó fény cikáznék szemem előtt.

Zoltán vigasztalni kezdé barátját s esenedsíteni akára Egy idő óta gyakran volt erre szikéség, mert az ifju művész kezed túrelmet veszt-n s az orvos nem csekély fokú idogességet észlelt nála.

— Hidd el barátom, — szóltott a bizlatásokra, ha az orvos nem tiltott volna egészen el a munkától, sokkal könnyebben tűrném e sanyarú állapotot; bárha csak pár csetovonást engedne naponta.

— Hová gondolsz? értől még beszélni sem szabad!

— De lásd, ez most úgy szöszölván életkérdés nálam. A vállalkozó, aki s munkáival megbizott, melyeket a világ minden tartárlata elszállítáná. Szándéka a hazai fiatal öröket megismertetni a külfölddel; és én elég szerencsés vagyok e kitűnő műbarát érdeklődését fölkelteni: megbízást kaptam tőle az ősi tartárlatra. Már most ha ez első alkalommal sem felek meg a reám bizott föladatnak, elveszté belém helyezett bizalmát; s mikor jönne újra ily kedvező alkalom, mely végre megállapítja híruvevemet?! — Hisz ti, barátaim, dicserétek; de mit ér ez, míg a nagy közönség bíralata, az általános elismerés nem jutalmazza törekvéseimet?! (Vége köv.)

san kivagdalták a két ilyen elkészített bélyeget szépen összeillesztettek; így három hét alatt 35 írtot szereztek.

Filoközsera. Abauj-Torna vármegye Felső-Dobsza, Sma, Kér, P-er, Szala, A 6-Szend, Felső-Szend és Rasony községek szőlőiben a filoközsera jelenléte megállapítván, a nevezett községek határa a földművelésügyi miniszternek a múlt évi 60295. számú rendeletével zár alá helyezett.

A megbüntetett henevőgő. Az 1818-iki parisi forradalom alkalmával egy lyoni borbély, ki forradalmi eszméiről volt ismeretes, midőn egy barátját betértálta, azt mondta neki: „Szeretném, ha Castellane tábornok feje így volna kezelt! Kérem, tudom, hogy hamar készen lennék vele!” Másnap reggel a borbély nem csekély meglepetésére Castellane teljes tábornoki díszben beállt hozzá és ezen szavakkal fordult a borbélyhoz: „Hallottam uram miszerint óhajtottá, hogy fejem kezei közé kerüljön, kérem, betértáljon meg.” A borbély a meglepetés és ijedségtől egész testében remegett, de mit volt tennie, a gyűlölt tábornokot meg kellett betértálnia; midőn ez készen volt a műtéletre, a tábornok öt frankot nyomott reszkető kezébe ezen megjegyzéssel: „Barátom, meg akartam önnök mutatni, hogy nem azon ember vagyok, kit őrös fenyegetéssel meg lehet ijeszteni. Fordítsa hasznára ön ezen tanítást!”

Vegyes rövid hírek.

A meggyéből. A szombathelyi dalárda hú-hagyó-kezdés aláeresztés bált rendez. — Az influenza Szent-Gothárdon is erősen uralgott. A három orros egyszerre szenvedett benne. — Egy községi laphal olvassuk, hogy magánosok lépést tettek egy ottan felállítandó nagyobb szabású postógyár ügyében. — A pozsonyi szombathelyi vasút engedélyezési tárgyalását a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium f. évi február 14-re tűzte ki a vezetésre alatt álló miniszteriumba.

A hazából. A esakörtörny jótékony nőegylet alapgyánya 1936 frt 45 kr. — Bicz-Kamizán egy örült gazda felgyújtotta saját házát és maga is benn égett. — A pesti első hazai tükörképző febr. 8-án tíl 50 éves fennállását. A múlt évi tisza nyeresége 1 millió 536 ezer 636 frt 49 kr. volt. — Nagyváradon Zborai Tamás, az ottani premontréi rendház tagja s a premontré főgyógyász professzora, múlt esztőtörtönön este 8 órakor töbe lötte magát. — A budapest-stáció-utcai villamos vasút egy kocsija múlt hó 28-án elütötte Kotskorák Mihály homajt, tizenháromévesét születésű 25 éves napszámot, aki át akart menni a sínekre. A kerekék teljesen szétroncsolták mind a két lábát s nem sokára meg is halt. — Fesztetich György gróf által alapított keshelyi gazdasági tanintézet fennállásának századik évfordulóját ezzel fogják megünnepelni, hogy az alapító grófnak emlékszóbot állítanak. — Iményben (Tolnamegye) Brgmann Lajos ág. ev. lelkész a koronás arany érdemkeresztet tüntetett ki. — A budapesti tanítóképző-egyletének, alapítójeének gyarapítására még ez évad folyamán egy nagyobb szabású hangverseny rendezését tervezi. — Az influenza országjárte szűzességében van. — Tapolezán Keszler Gyula tanár fiát pajtása azért lökte fel, mert a kereszt előtt nem vette le kalapját. A kis fiu agrárködést kapott és meghalt. — Szerb-Szent-Mártonból (Torontálmege) írják, hogy ott m. hó 24-én délután valóságos nyári éghajlavor volt, nagy viállamlás. Le is csapott a viállm Ongyvar Száva istállójába, ott három lovat agyonütött, de nem gyjntott. — Az osztrák-magyar bank 1889. évi mérlege 6.860.363 frt 33 kr. tisza nyereséggel zárult.

A külföldről. A brazilai kormány rendeletét becsatolt ki a polgári házasság behozatala iránt. — Bécsben és Gracában az influenza miatt a kalapelés helyett egyszerűsmdenkorra a katonai üdvözlést akarják szokásba hozni. — Edison legelső gyűjűbb találmánya a „lingográf,” mely megszólaltatja a robogó lokomotivokat. — A bolgár kormány új kölesznt vesz föl az orosz hadi-kárpótlás visszafizetése céljából. — Agyvelő nélkül született a napokban egy gyermek Bécsben. A nagy agy hiányt valami vizenyös anyag töltötte be. A gyermek hat napig élt s rendszeresen táplálkozott. — Gracában Appath Györgynek, kit 1886-ban gyilkosság miatt életfogytiglani börtönrre ítélték, e napokban kiderült ártatlansága. — Péter M-nyhért magyar jezsuita, jeles botanikus és geográfikus, ki több éven át Kaloasán működött, Lisszabonban keresztült Dél-Afrikába utazott, hogy a felső-zambesi vidéken mint hitértő és természetvizsgáló több rendtársával együtt működjék.

Gazdasági közlemények.

A faiskola-kezelők figyelmébe. Egyestőlünk kortézeti szakosztálya a gyümölcs-tenyésztés előmozdítására irányult eddigi működését járóban is követni óhajtván, értesítjük a

t. faiskola-kezelő urakat, hogy a községi faiskolák között az egyesületek által termelésre ajánlt gyümölcsfajokból ingyen oltóanyagokat fognak szerezni; felkérjük azokat, kik ingyen oltóanyagokban részesülni óhajtanak, hogy a szükséges mennyiségről, bejelentvén a beutandó alma- és körte-vadonok számát, lehetőleg február 10-ig tájékoztatni sziveskedjenek.

Az ügyület igazgatósága.

A földekre kihordott trágya conserválása. Nálunk általános szokás, hogy a trágyát apró kupaczkoba rakva, ott hagyják állni, míg időt kerithetnek annak széttergetésére. Ez helytelen eljárás, mert az eső a trágyában levő tápanyagokat kilugozza s mikor az a széttergetésre kerül, sokat veszített értékeiből. Erre nézve sokkal ajánlatosabb, ha a kihordott trágyát egy labnyi vastag réteggel laposan szétterítjük s aztán földdel jól betakarjuk, erre ismét egy ugyanolyan trágyaréteget rakatunk s ezt is földdel betakarjuk, amit mindaddig folytatunk, míg jókora halom nem keletkezik. Ezt azonnal minden oldalán 35–40 cm. vastag földréteggel hánnyuk be, mire használatkor a trágyát és földet egyenlően összekeverve terítjük szét a földeken, a kupaczkok alatt levő földet fél lábnyira szintén kiassuk s ezt is felhasználjuk. Igaz, hogy ezzel megszorítottuk a trágyázási munkát, de megtartjuk a trágya értékét arra nézve, hogy földünk minden részében egyenletesen legyen a jó trágya szétterítve. A ki azonban teheti, a kihordott trágyát azonnal teressze szét s szántsza is mindjárt alá. Ez a legjobb eljárás, mert ez által megmentjük nemcsak a trágyának becses illékony részeit is, melyek a szokásos kupaczkoban kilugoztatván, ezek helyein túlbőségben vannak, miért is itt a vetés bajján szokott fejlődni, míg egyéb helyeken a trágyázásnak vajmi csekély nyoma fog látszani.

A könnyű lábbeli veszedelme télen. Bizonyára kevés ember gondol arra, hogy a könnyű lábbeli télen idején mily veszedelmes lehet azáltal, hogy sok esetben gyomorbetegségnek és emésztési zavaroknak válik okozóvá. Igaz, hogy e bajt az ételkelet, italoknak, de főleg az élvezeti cikkeknek túlságos eldotele is idézi elő de számtalan esetben lett tapasztalva, hogy a fűnti bajnak egyik főokozója a lábának meghűlése, mi is átterjedvén a belkire és gyomorra. Szükségképp való folyamánnya: a gyomor és belek működésének a zavara, mely a gyomor és bélhurton nyilvánul. Ugyanazért tanácsoljuk, hogy különösen azok az egyetnek, kiknél e baj könnyen szokott beállni, melyek lábbelit viseljenek a téli hideg időben. E célból legajánlatosabb a eszima, mert nemcsak a lábfejét tartja melegben, hanem a lábzsírat is. Ki a eszima hordásával nem tud megbirkózni, annak legyen gondja arra, hogy cipőjét a hideg könnyen át ne járassa s hogy lábzsírárt jó vastag harisnyát, bamosok védjék a meghűléstől.

CSARNOK.

Farsangi gondolatok.

A farsanguak vigaszába már évek óta belevégült a családapák elegikus panasza. A tánczterem mámorított levegőjében megnyílnak a fiatal szívek és a kedélybátort nem ismerő üdéséggel fűdik a legedőből varázslott hanghullámokban, de az apák nem tudnak leküldeni a látványon és a fiatal párok kiesapongó kedve gyakran borot hárít a gondtél redős homlokra.

Hajdan a farsang táncvígalmi gyűlhelyek voltak a füstalgának, mely, miután az élet-faradalmi közt a családias ismerkedésre alkalom nem nyílt a zene édes akkordjai mellett fényben úzó háttérben kerestek az éntkezési pontokat, melyek a boldog családalapítási föltételei. A bálteremben a tisza, a komoly szerelemnek áldoztak és nem akadt ifju, aki pillanatnyi élvezet kielégítésére zsákunyalta volna ki az együttölt alkalmatosságait.

Most azonban ez alaposan megváltozott. Ma már csak legfeljebb a nők lépik át az azal a komoly szándékkal Terpszikosz csarnokait, hogy ott élettársat szemeljenek ki maguknak; a férfiak közül azonban fájdalom csak nagyon kevés van abban a szerencsés helyzetben, hogy háztitűhlye alapításra gondolhasson.

Pedig a családalapítás a nemzetek egyik legfontosabb létföltétele és abban az országban, a hol kevés házasságok köttetnek, ott nemcsak a társadalmi, hanem a közgazdasági állapotok is szenvednek.

A mi sajátos viszonyaink közt a füstalgák felénk tartózkodása Hymen kötelekeitől, valóságos átok. A magyarság megzomlósodása és a nemzet szellem fejlesztese csak a magyar faj számszerinti gyarapodásától függ.

Sajnos, hogy az utolsó évek farsangjai teljesen kivették hajdan jelentőségükből, mely nem volt egyéb, a boldog családalapításra vágyó keblek kedves evadjánál. Ma már elvesztették ezt a jellegét és a család-pák rémje kezdenek lenni, akik alig győzik pánzsel a füstalgát.

És mind a mellett azt kell tapasztalniok, hogy leányai párában maradnak és faik az agglégység sivar életére vannak elkárhoztatva.

Közgazdasági viszonyaink harmincz éves korukban csak anna bizonyos jó szülők fia tudnak olyan állásba jutni, mely a biztonság kelteivel díszkedhetik és minden körülmények közt elegendő módot nyújt egy család fűntartására; szegényebb sorsu emberek gyermetei azonban vagy belevélnének a biztos répert keresésbe, vagy ha elég lelkesmeredelmek előbb kőtnai házasságot, gyakran egész eszelaként döntnek nyomorba és elvetik a társadalmontó papietismus magvait.

Mindaddig tehát, míg ezenek a bajokon segítve nem lesz és míg az ifju szívek anyagi gondtól meg nem akadályozva, a szerelem szörnyain nem röpülhetnek a házasság biztos kikötőjébe, mindaddig a farsang kivételközve marad eredeti pell-géből és bármily vigyan is szőjön a zene és bármennyire előbből lejtessen is a párok, a zene melodikus hangjaiba, a táncz előbből ritmusába egyaránt vegyül a kor szellemének mélabus szöszata, mely közgazdasági viszonyaink betegsége fölött kesereg.

Farsang.

A muraszombati iparosok 1890. február hó 8-án Muraszombatan, a „Korona” vendéglő nagytérmeben jótékonycélu zárköri táncvígalmat rendeznek. Belsőti díj személyenként 40 kr. A tisza jövedelm felérésben a muraszombati önkéntes tűzoltó-egylet, felérésben pedig a kisedővöda javára fog fordítottai. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezde 7 órakor.

„A muraszombati izr. nőegylet.” 1890. február hó 15-én Muraszombatan, a „Korona” vendéglő nagytérmeben tombolával egybekötött jótékonycélu zárköri táncvígalmat rendez. Belsőti-díj személyenként 80 kr. Csaldégy 1 frt 50 kr. A tisza jövedelm egyhármad részben a muraszombati kórház, kétharmad részben pedig saját pénztára javára fog fordítottai. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezde 7 órakor. A tombola-tárgyak febr. hó 13-áig Árjai Matild urhálynéj átvétnek.

Barközön folyó év február hó 9-én Fűst József vendéglőjében lesz polgári táncmulatság.

Humor.

Curium. Egy t. előzetőkön előzenegének köszönetül a következő ajánlat, melyet az kérelmére egy, mesterséget Parisban is gyakorolt „műmesterembertől” kapott: „Ajánlat! Vagyok bátor az T. P. tudomására adni mit után visza tértem, mesterségem gyakorlása után kösségembe, és ajánlom magam az legfinomabb uria-munkának készítésére! Az leg kényedelmek láboknak ahol Ctyük szem és frasz bal talaltak! Ugy mind hibás lábokranézre ahol az láb rövidbe, vagy kissébe, egyenlő magasságra és lépésre állítom az bizonyost, műmesterésem által. — Árjegyzék! Egy pár uj Ceizma valódi muszka bagariából finom Borjúbőről 16 frt. — valódi magyar ceizma mellik varással, vagy hátul varással és rúzául frt 8 — egész 14 ig Fejleszt presült bagariából frt 4.tól. 8 ig uria cipők leg finomabb borju bőrből frt 5 től 7 tig. — varot munka minden párnál 50 kr. drágab. nri cipők finom borju bőrvagy zérge bőrből frt 4–5 tig. finom keztűy bőrből vagy klasze bőrből frt 5 től 6 tig Minden féle megrendelések megtörténhetnek posta fordulatul, „mérték vétre” öleg egy Levelezőlap. Tiszteltetl maradok M. . . C. . . . . Szt Gy. . . . .”

Gyűved-fogas. Egy kereskedő ügyvédjének egy kétése követelés behajtását adta át és díjla a követelés felét felajánlotta. Rövid idő múlva a kereskedő a következő értesítést kapta ügyvédjétől: „Tisztelt Uram! Nagyneuezen sikerült a nekem felajánlott felérészt behajtanom, de az ön felérésze egyáltalában nem hajtható.”

Irodalom.

Vettünk megrendelési felhívást. „Nevezetesebb bünesetek a budapesti kir. törvényszék levéltárából” című műre. Szerkesztéi Kostany. Géza bpesti kir. törv. bír. E cím alatt megjelenő vállalat második kötete a következő nagyrédek bünesetek tartalmazza: „A belgrádi fejedelmegilykosság 1868. június 11-én.” Tartalma: 1. A merénylet. 2. A belgrádi viszályok. 3. A vádlottak elotgaztása. 4. A vizsgálat. 5. Szembesítés a Duna közepén. 6. A végtérágyalás. 7. Az első ítélet. 8. A kir. tábla ítélete. 9. A kir. Curia ítélete. — Azon érdeklődés, mely ezen vállalat első kötetét kísérte, lehetővé teszi, hogy a megjelenő II-ik kötetben a fentebb jelzett ritka érdeklőségű bűnyegyet nyitjunk a művelt olvasó közönségnek. A vizsgálat adatai ezáltal is a bűnparóbi caeknem szóról-szóra véteket át, érdeklősítő egyenmütámban rendezve. Ezen büneset a magyar olvasó községemért azért érdeklő közelebből, mert Karagyorgyevics Sándor herceg, Sztanovics Pál és Trifkovics Pál, Magyarországon hosszabb ideig tartózkodó szerb alaktól elenni per, Budapesten, a városi törvényszék előtt folyt le és bírártottál el. Rendkívüli érdeket kölcsönöz ez esetnek különösen jogászok előtt az is, hogy a bíróságok kétféleképp, t. i. felmentlék és marasz-

